

[Home](#)>[Gerechtelijke stappen](#)>[Waar en hoe](#)>**Kosten****Kosten**

Spanje

Deze pagina bevat informatie over de gerechtskosten in Spanje.

[Familierecht – echtscheiding](#)[Familierecht – gezag](#)[Familierecht – alimentatie](#)[Handelsrecht – overeenkomsten](#)[Handelsrecht – aansprakelijkheid](#)**Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen****Advocaten**

In Spanje bestaat er slechts één categorie advocaten (*abogado*), die na inschrijving op het tableau van de orde van advocaten in alle soorten processen en voor alle soorten rechtbanken kunnen optreden.

De advocaten stellen hun honoraria vast in overeenstemming met door elk beroepscollege gepubliceerde richtsnoeren. Deze richtsnoeren zijn gebaseerd op een aantal algemene criteria voor het opstellen van declaraties, zoals de complexiteit van de zaak en evenredigheid, en worden door alle advocaten gevolgd bij het afgeven van hun declaraties.

In de richtsnoeren wordt altijd een onderscheid gemaakt tussen de rechtsgebieden waarop de procedure betrekking heeft.

Vaste kosten**Vaste kosten in civiele procedures****Vaste kosten voor rechtzoekenden in civiele procedures**

In artikel 241, lid 1, punt 1°, van het Spaanse wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) worden de honoraria van advocaten en procureurs (*procuradores*) die verplicht moeten optreden uitdrukkelijk genoemd. Deze kosten moeten worden meegerekend bij de vaststelling van de proceskosten.

Het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepaalt dat advocaten hun honoraria moeten vaststellen volgens de regelgeving van hun beroepsstatuut.

Fase van de civiele procedure waarin vaste kosten moeten worden betaald:

De cliënt is altijd verplicht om het honorarium van zijn/haar advocaat en een voorschot van het honorarium van zijn/haar procureur te betalen. De globale hoogte hiervan is vanaf het begin bij de cliënt bekend, maar pas na afloop van de procedure is het precieze bedrag van de declaratie bekend. De advocaat en de procureur kunnen een vordering bij de cliënt indienen, onder meer door middel van bevoorrechte procedures als het aanvragen van een voorschot (*provisión de fondos*, zolang het proces duurt) of het overleggen van een beëdigde declaratie (*jura de cuentas*, na afloop van het proces).

In de praktijk betaalt de cliënt meestal een bedrag aan het begin en wordt vervolgens afgewacht of een partij veroordeeld wordt tot betaling van de proceskosten. Wanneer de andere partij de proceskosten moet betalen, dienen de advocaat en de procureur hun declaraties in bij de rechtbank, waarna deze declaraties, nadat ze zijn goedgekeurd, door de andere partij worden betaald.

Sinds de inwerkingtreding van Wet 10/2012 moet een gerechtelijke vergoeding worden betaald.

Wat is een gerechtelijke vergoeding?

Een gerechtelijke vergoeding is een nationale vergoeding die in bepaalde gevallen door rechtspersonen moet worden betaald als zij een rechtszaak aanspannen en gebruikmaken van de overheidsdienst van de rechtsspraak. Het ministerie van Financiën en Overheidsdienst is wettelijk verantwoordelijk voor het beheer van deze vergoeding. De verplichting om deze vergoeding te betalen is op 1 april 2003 ingevoerd en is momenteel geregeld bij Wet 10/2012 van 20 november 2012 houdende regeling van bepaalde vergoedingen met betrekking tot de rechtsbedeling en het Nationaal Instituut voor toxicologie en forensische wetenschappen. Deze wet is tweemaal gewijzigd: de eerste keer bij Koninklijk Besluit 3/2013 van 22 februari 2013 en de tweede keer bij Koninklijk Besluit 1/2015 van 27 februari 2015. De belangrijkste verandering van de tweede wijziging is het feit dat natuurlijke personen bij geen enkele rechter en voor geen enkel proces meer een gerechtelijke vergoeding hoeven te betalen, terwijl zij dit sinds de inwerkingtreding van Wet 10/2012 wel moesten doen.

Gevalen waarin betaling van deze vergoeding verplicht is (belastbaar feit)

Volgens artikel 1 van Wet 10/2012 is de vergoeding voor de uitoefening van de rechterlijke macht in civiele, administratiefrechtelijke (*contencioso-administrativo*) en arbeidszaken een nationale vergoeding die in geheel Spanje op uniforme wijze moet worden geheven in de situaties waarin genoemde wet voorziet, onverminderd de vergoedingen en andere belastingen die door de autonome gemeenschappen bij de uitoefening van hun respectieve financiële bevoegdheden worden geheven. Deze mogen niet over hetzelfde belastbare feit worden geheven.

Volgens artikel 2 is het belastbare feit dat verplichting tot betaling van de vergoeding doet ontstaan, de uitoefening van de rechterlijke macht op basis van de volgende procedurele stappen:

Het instellen van een vordering in een willekeurig soort declaratoire procedure en procedures voor de uitvoering van buitengerechtelijk uitvoerbare akten in civiele zaken, het inbrengen van een tegeneis en het eerste verzoek om een betalingsbevel of een Europees betalingsbevel.

De aanvraag van een gedwongen insolventie en nevenvorderingen in faillissementsprocedures.

Het inleiden van een gerechtelijke procedure in administratiefrechtelijke rechtszaken.

Het aantekenen van buitengewoon beroep wegens procedurefouten in civiele procedures.

Het instellen van beroepen (*apelación* of *casación*) in civiele en administratiefrechtelijke rechtszaken.

Het instellen van beroepen (*suplicación* of *casación*) in arbeidszaken.

Verzet tegen de uitvoering van juridische instrumenten.

Wie moet de gerechtelijke vergoeding betalen?

Artikel 3 bepaalt dat eenieder die de aanzet geeft tot de uitoefening van de rechterlijke macht met het belastbare feit tot gevolg, verplicht is de vergoeding te betalen.

Voor het doel van bovenstaande alinea wordt aangenomen dat zich één enkel belastbaar feit heeft voorgedaan wanneer het document dat de procedurele stap instelt die het belastbare feit uitmaakt, meerdere rechtshandelingen bestrijkt die niet uit hetzelfde instrument voortkomen. In dit geval wordt het bedrag van de vergoeding berekend door de bedragen voor elk van de gecombineerde rechtshandelingen bij elkaar op te tellen.

De vergoeding kan worden betaald door de procureur (*procurador*) of advocaat (*abogado*) in naam en voor rekening van de betalingsplichtige, in het bijzonder indien laatstgenoemde geen ingezetene van Spanje is. Een niet-ingezetene hoeft geen fiscaal identificatienummer met het oog op zelfbeoordeling te verkrijgen. Noch de procureur noch de advocaat is verantwoordelijk voor de betaling van deze vergoeding.

Vrijstellingen:

Vrijstellingen voor categorieën rechtshandelingen:

het instellen van een vordering en het inleiden van daaropvolgende beroepen in procedures die speciaal zijn opgezet om grondrechten en burgerlijke vrijheden te beschermen, alsmede beroepen tegen het handelen van de verkiezingsadministratie;

de aanvraag van vrijwillige insolventie door de schuldenaar;

het indienen van het eerste verzoek om een betalingsbevel en het verzoek om een declaratoir vonnis om het betrokken bedrag te vorderen indien dit niet hoger is dan 2 000 EUR; deze vrijstelling is niet van toepassing wanneer de vordering in deze procedures is gebaseerd op een document dat de vorm heeft van een buitengerechtelijk uitvoerbare akte overeenkomstig artikel 517 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Wet 1/2000 van 7 januari 2000); het inleiden van een administratiefrechtelijke procedure waarin wordt opgekomen tegen een verzuim van de administratie om te reageren of actie te ondernemen;

het instellen van een vordering tot uitvoering van uitspraken door de consumentenarbitrageraden (*Juntas Arbitrales de Consumo*);

rechtsvorderingen die, mits een rechtbank van koophandel (*Juez de lo Mercantil*) daarvoor toestemming geeft, worden ingesteld door de curatoren in het belang van het actief van het faillissement;

procedures voor de juridische splitsing van boedels, behalve in gevallen waarin bezwaar is aangetekend of er een geschil is over de insluiting of uitsluiting van vermogensbestanddelen. De vergoeding is verschuldigd voor de behandeling en voor het bedrag dat wordt betwist of dat voortvloeit uit een aanvechting van de verdeling van het actief door een tegenpartij. Indien beide partijen bezwaar aantekenen, wordt elke partij belast voor haar respectieve bedrag.

Vrijstellingen voor categorieën personen:

natuurlijke personen;

rechtspersonen die recht hebben op kosteloze rechtsbijstand en kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke eisen voldoen;

het openbaar ministerie (*Ministerio Fiscal*);

de centrale overheid en de overheid van de autonome gemeenschappen, de lokale autoriteiten en alle onder hun gezag staande openbare lichamen;

het Spaanse parlement (*Cortes Generales*) en de wetgevende vergaderingen van de autonome gemeenschappen.

Vaste kosten in strafprocessen

Vaste kosten voor procederende partijen in strafprocessen

Dit wordt geregeld door het Spaanse wetboek van strafvordering.

Iedereen wie een strafbaar feit ten laste wordt gelegd of die is aangehouden, tegen wie enige andere preventieve maatregel is genomen of die zal worden berecht, kan, vanaf het moment dat hij/zij hiervan in kennis is gesteld, tijdens de gehele procedure, ongeacht de aard van de procedure, het recht op verdediging uitoefenen en moet van dit recht in kennis worden gesteld.

Om dit recht te kunnen uitoefenen moeten de betrokken partijen worden vertegenwoordigd door een procureur (*procurador*) en worden verdedigd door een advocaat (*letrado*), die ambtshalve worden aangewezen wanneer de betrokken partijen dit niet zelf hebben gedaan of hierom hebben verzocht, en in elk geval wanneer de partijen zelf niet over de handelingsbekwaamheid beschikken om dit te doen.

Alle partijen in een rechtszaak zijn verplicht, indien zij geen recht op gratis rechtsbijstand hebben, tot betaling van het honorarium van de procureur die hen vertegenwoordigt, het honorarium van de advocaat die hen verdedigt, de honoraria van deskundigen die op hun verzoek voor de rechtbank getuigen en de schadeloosstelling van getuigen die, als deskundige of getuige, een getuigenverklaring hebben afgelegd en een vordering hebben ingesteld die door de rechter of de rechtbank is toegewezen.

Tijdens noch na de rechtszaak is een partij verplicht om de overige proceskosten te betalen, tenzij ze wordt veroordeeld in deze kosten.

De procureur die is benoemd door een partij in een rechtszaak en deze benoeming heeft aanvaard, is verplicht de honoraria te betalen van de advocaten waarvan de cliënt gebruikmaakt voor zijn/haar verdediging.

Een partij waarvan het recht op gratis rechtsbijstand is erkend, kan gebruikmaken van een advocaat en een procureur naar keuze. In dat geval is deze partij echter verplicht om de honoraria van de advocaat en de procureur te betalen, zoals is bepaald met betrekking tot partijen van wie dit recht niet is erkend, behalve wanneer de gekozen advocaat of procureur afziet van zijn/haar honorarium in de zin van artikel 27 van de Spaanse wet op de kosteloze rechtsbijstand (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Fase van het strafproces waarin vaste kosten moeten worden betaald

De cliënt is altijd verplicht de declaraties te betalen die na afloop van het proces worden ingediend. Er hoeft geen voorschot te worden betaald wanneer de advocaat en/of procureur ambtshalve is/zijn aangewezen, omdat er in dat geval normaliter sprake is van kosteloze rechtsbijstand.

Bedacht dient te worden dat ambtshalve aangewezen of pro-Deoadvocaten zeer algemeen worden ingezet. Als de cliënt derhalve recht heeft op kosteloze rechtsbijstand, hoeft hij/zij de declaratie niet te betalen en wordt deze door de staat voldaan, behalve wanneer de financiële positie van de cliënt binnen drie jaar aanmerkelijk verbeterd (meestal wordt er nooit betaald).

Informatie die de wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en plichten van de partijen

De procureur (*procurador*) is als wettelijke vertegenwoordiger van de partij verplicht om de cliënt op de hoogte te stellen van alle rechtshandelingen die zijn verricht.

De advocaat en de procureur zijn beiden verplicht om de cliënt te informeren in alle gevallen waarin dit van hen wordt verlangd.

Kosten

Waar kan ik informatie vinden over de kosten in Spanje?

Er bestaat geen specifieke website waar informatie is te vinden over de kosten van gerechtelijke procedures in Spanje. Er bestaan echter wel websites, zoals die van de orden van advocaten, die informatie aanbieden over de tarieven van de aangesloten leden.

In welke talen kan ik informatie over de kosten in Spanje krijgen?

De informatie die wordt verstrekt is over het algemeen in het Spaans. Ook kan informatie worden gevonden in de officiële talen van de autonome gemeenschappen.

Bovendien wordt op sommige pagina's bepaalde informatie in het Engels gegeven.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

Het register van bemiddelaars en bemiddelingsinstanties (*Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*) is openbaar en informatief. Deze digitale gegevensbank is gratis toegankelijk op de website van het ministerie van Justitie. Het doel van het register is om burgers dankzij de bekendmaking van professionele bemiddelaars en bemiddelingsinstanties gemakkelijker toegang te bieden tot deze manier om geschillen te beslechten.

Zoekmachines:

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroMediador>

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

Bemiddeling

Voor bemiddeling worden verschillende benamingen gebruikt, maar in alle gevallen gaat het om de beslechting van geschillen waarbij twee of meer partijen met de hulp van een bemiddelaar zelf tot overeenstemming willen komen.

Bemiddelaar

Bemiddelaars kunnen natuurlijke personen zijn die hun burgerrechten volledig uitoefenen, op voorwaarde dat dit niet in strijd is met de wetgeving waar hun beroep onder valt.

Rechtspersonen die gebruikmaken van bemiddeling, moeten – of zij nu een beroepsorganisatie of een andere wettelijke vennootschap zijn – een natuurlijke persoon aanwijzen die aan de wettelijke voorwaarden voldoet.

Eisen voor bemiddelaars

Bemiddelaars moeten een officieel universitair diploma of diploma van een hogere beroepsopleiding hebben en specifiek onderwijs in bemiddeling hebben gevolgd door deelname aan een of meer cursussen die worden verzorgd door officieel erkende instellingen. Deze kwalificaties moeten op het gehele grondgebied van Spanje geldig zijn voor bemiddelingsactiviteiten.

Bemiddelaars moeten een verzekering of een gelijkwaardige garantie afsluiten voor de burgerlijke aansprakelijkheid die voortkomt uit zijn tussenkomst in geschillen.

Bemiddelaars op het gebied van insolventie

Een natuurlijke persoon die voldoet aan de voorwaarden voor bemiddelaars en aan de voorwaarden uit artikel 27, lid 1, van de Insolventiewet (*Ley Concursal*), wet 22/2003 van 9 juli 2003 inzake insolventie om in een insolventieprocedure op te treden als vereffenaar, kan door een notaris of handelsgriffier in een overeenkomst voor buitengerechtelijke betaling zoals bedoeld in titel X van de Insolventiewet worden aangewezen als bemiddelaar op het gebied van insolventie (*mediador concursal*). Bemiddelaars op het gebied van insolventie kunnen eveneens rechtspersonen zijn, op voorwaarde dat zij in het hiervan kader optreden via een natuurlijke persoon die aan de bovenstaande voorwaarden voldoet.

Bemiddelingsinstantie

Bemiddelingsinstanties zijn openbare of particuliere, Spaanse of buitenlandse organisaties en publiekrechtelijke lichamen met als doel het bevorderen van bemiddeling, het vergemakkelijken van de toegang tot bemiddeling en de administratie ervan, met inbegrip van het aanwijzen van bemiddelaars, en het zorgen voor transparantie bij de omschrijving van de bemiddeling. Indien deze instanties ook zorgen voor arbitrage, zorgen zij ervoor dat deze twee activiteiten van elkaar zijn gescheiden.

Bemiddelingsinstanties mogen niet rechtstreeks bemiddelingsdiensten verlenen en mogen niet meer betrokken zijn bij de bemiddeling dan in de wet is vastgesteld.

Belasting over de toegevoegde waarde.

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

De Spaanse belastingdienst (*Agencia Tributaria*) biedt deze informatie aan op zijn [website](#).

Welke tarieven zijn van toepassing?

De Spaanse belastingdienst biedt deze informatie aan op zijn [website](#).

Kosteloze rechtsbijstand

Wat is kosteloze rechtsbijstand?

Dit is een procedure voor de uitvoering van artikel 119 van de Spaanse grondwet in het kader waarvan personen die kunnen aantonen dat ze over ontoereikende financiële middelen beschikken, in aanmerking komen voor een aantal tegemoetkomingen, in het bijzonder voor de vrijstelling van het betalen van de honoraria van advocaten en procureurs, de kosten van het opstellen van deskundigenverslagen, borgstellingen enz.

Het recht op kosteloze rechtsbijstand omvat in grote lijnen de volgende tegemoetkomingen:

gratis adviezen en voorlichting voorafgaand aan het proces;

bijstand van een advocaat aan een gedetineerde of gevangene;

gratis verdediging en vertegenwoordiging door een advocaat en een procureur tijdens de gerechtelijke procedure;

kosteloze plaatsing van aankondigingen of edicten, in de loop van het proces, die verplicht moeten worden gepubliceerd in officiële bladen;

vrijstelling van de verrichting van aanbatalingen voor het instellen van beroep;

gratis bijstand van deskundigen tijdens het proces;

kosteloze verkrijging van kopieën, getuigenverklaringen en notariële akten en instrumenten;

korting van 80 % op de tarieven van bepaalde notariële handelingen;

korting van 80 % op de tarieven van bepaalde handelingen van het kadaster en het handelsregister.

Aan de voorgaande rechten zijn de volgende diensten toegevoegd, uitsluitend en alleen voor grensoverschrijdende rechtsgeschillen (na de hervorming van de wet op de kosteloze rechtsbijstand door middel van Wet 16/2005 van 18 juli 2005, waarbij de wet op de kosteloze rechtsbijstand is aangepast aan Richtlijn 2003/8/EG):

tolkdiensten;

vertaling van documenten;

reiskosten, wanneer de betrokkene in persoon moet verschijnen;

verweer door een advocaat en vertegenwoordiging door een procureur, ook indien dit niet noodzakelijk is, wanneer de rechtbank daarom vraagt om de gelijkheid der partijen te waarborgen.

Wie kan gratis rechtsbijstand aanvragen?

In het algemeen kan kosteloze rechtsbijstand worden aangevraagd door burgers die in een gerechtelijke procedure zijn verwikkeld of een gerechtelijke procedure willen beginnen en over onvoldoende financiële middelen beschikken om een rechtszaak te kunnen voeren.

Natuurlijke personen worden geacht over onvoldoende financiële middelen te beschikken wanneer zij kunnen aantonen dat hun totale bestaansmiddelen en inkomsten, berekend over een jaar en per gezin, niet hoger zijn dan het dubbele van het wettelijk vastgestelde referentie-inkomen (de "*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples*" – IPREM) dat van kracht is op het moment van de aanvraag.

Rechtspersonen moeten, om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen, een belastinggrondslag voor de vennootschapsbelasting hebben die onder het niveau van drie maal het IPREM ligt op jaarbasis.

In elk geval wordt rekening gehouden met andere externe tekenen van de werkelijke financiële capaciteit van de aanvrager.

Er bestaan uitzonderingen voor natuurlijke personen in verband met handicaps en/of familieomstandigheden die overschrijding van de hierboven genoemde inkomensgrenzen mogelijk maken. (Momenteel bedraagt het IPREM, overeenkomstig het bepaalde in de aanvullende bepaling nr. 28 van de wet op de algemene begroting ("*Ley de Presupuestos Generales*" – LPGE) 7 381,33 EUR per jaar voor 2009).

In concreto hebben recht op gratis rechtsbijstand:

Spaanse staatsburgers, onderdanen van de overige lidstaten van de Europese Unie en buitenlanders die in Spanje verblijven, wanneer ze kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen;

bestuurlijke entiteiten en gemeenschappelijke diensten op het gebied van de sociale zekerheid;

de volgende rechtspersonen, wanneer ze kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen:

verenigingen van openbaar belang;

stichtingen die zijn ingeschreven in het daarvoor bedoelde openbare register;

met betrekking tot het sociale recht: werknemers en begunstigden van het socialezekerheidsstelsel;

met betrekking tot het strafrecht: alle burgers, ook buitenlanders, die kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen, ook wanneer ze niet legaal op Spaans grondgebied verblijven, hebben recht op juridische bijstand en gratis verdediging en vertegenwoordiging;

met betrekking tot procedures tegen de overheid (bestuursrecht): buitenlandse burgers die kunnen aantonen dat ze over onvoldoende financiële middelen beschikken om te procederen, ook wanneer ze niet legaal op Spaans grondgebied verblijven, hebben recht op juridische bijstand en gratis verdediging en vertegenwoordiging in alle procedures die betrekking hebben op hun asielaanvraag en de vreemdelingenwet (*Ley de la Extranjería*) (met inbegrip van de precontentieuze procedure).

Aanvullende informatie

Voorwaarden voor de verlening van kosteloze rechtsbijstand

Natuurlijke personen

De totale bestaansmiddelen en inkomsten, berekend over een jaar en per gezin, mogen niet hoger zijn dan het dubbele van het op het moment van de aanvraag geldende referentie-inkomen (IPREM).

Wanneer deze bestaansmiddelen hoger zijn dan het dubbele van het IPREM, maar niet hoger dan vier maal het IPREM, kan de Rechtsbijstandcommissie (*Comisión de Asistencia Jurídica Gratuita*), rekening houdend met de familieomstandigheden van de aanvrager, het aantal kinderen of familieleden waarvoor hij/zij moet zorgen, de gezondheidstoestand, handicaps, financiële verplichtingen, kosten die voortvloeien uit het in gang zetten van de procedure of andere omstandigheden, en in elk geval wanneer de hij/zij afkomstig is uit een groot gezin in een bijzondere categorie, besluiten om bij uitzondering het recht op gratis rechtsbijstand te verlenen.

De natuurlijke persoon moet procederen ter verdediging van eigen rechten en belangen.

Rechtspersonen

De rechtspersoon moet een vereniging van algemeen belang of stichting zijn die is ingeschreven in het daarvoor bedoelde openbare register.

Zijn belastinggrondslag voor de vennootschapsbelasting op jaarbasis moet onder het niveau van drie maal het IPREM liggen.

Sinds de inwerkingtreding van Organieke Wet 1/2004 van 28 december 2004 betreffende maatregelen voor de integrale bescherming tegen seksegerelateerd geweld (*Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*) hebben vrouwen die het slachtoffer van dit type geweld zijn recht op onmiddellijke en volledige juridische bijstand, niet alleen in alle gerechtelijke procedures, maar ook in administratieve procedures (en dus ook bij het opstellen van een proces-verbaal door de politie) die worden gevoerd naar aanleiding van het seksegerelateerd geweld, totdat het vonnis volledig ten uitvoer is gelegd, zonder dat daarvoor eerst een verzoek om gratis rechtsbijstand hoeft te worden ingediend. Dit betekent dat het al dan niet toekennen van het recht op gratis rechtsbijstand nooit een belemmerende werking mag hebben op het recht op verdediging en op een effectieve rechterlijke bescherming, die aan het slachtoffer dienen te worden verleend onafhankelijk van de vraag of er een verzoek om gratis rechtsbijstand is ingediend. Dit geldt evenwel met dien verstande dat gratis rechtsbijstand alleen wordt toegekend in gevallen waarin de betrokkenen a posteriori of al in de loop van de gerechtelijke procedure kunnen aantonen dat ze daadwerkelijk voldoen aan de voorwaarden voor de erkenning van het recht op gratis rechtsbijstand die worden genoemd in de wet, in het bijzonder in de wet op de kosteloze rechtsbijstand en het reglement daarvan, die in deze zin is gewijzigd bij de zesde slotbepaling van Organieke Wet 1/2004.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de procedure?

De artikelen 394 tot en met 398 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering behandelen de veroordeling in de kosten in civiele procedures.

In declaratoire procedures wordt de partij die in eerste instantie al haar vorderingen ziet afgewezen, veroordeeld in de kosten van de procedure, behalve wanneer er in de desbetreffende zaak, de facto of de jure, ernstige twijfels bestaan die moeten worden weggenomen.

Indien de toekenning of afwijzing van de vorderingen gedeeltelijk is, draagt elke partij haar eigen kosten en de helft van de gemeenschappelijke kosten, tenzij er redenen zijn om een van de partijen wegens onvoorzichtigheid in deze kosten te verwijzen.

Wanneer de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen, betaalt deze aan elk van de partijen in wier voordeel de beslissing is uitgesproken ten hoogste een derde van het in het geding zijnde bedrag als kosten voor de vergoeding van advocaten of andere beoefenaars van beroepen waarvoor geen tarief voor kosten of honoraria geldt. Uitsluitend met dit doel worden de vorderingen waaraan geen waarde kan worden toegekend, vastgesteld op 18 000 EUR, tenzij de rechtbank vanwege de complexiteit van de zaak anders beslist.

Het bepaalde in de vorige alinea is niet van toepassing wanneer de rechter de onvoorzichtigheid van de in de kosten verwezen partij heeft vastgesteld.

Wanneer de in de kosten verwezen partij recht heeft op kosteloze rechtsbijstand, betaalt deze alleen de kosten van het verweer van de tegenpartij in de gevallen die in de wet op de kosteloze rechtsbijstand uitdrukkelijk worden genoemd.

In geen enkel geval wordt het openbaar ministerie veroordeeld in de kosten van procedures waarin het partij is.

Vergoeding van deskundigen

Specialisten die in de procedure optreden worden deskundigen ("*peritos*") genoemd. Elk hooggerechtshof (*Tribunal Superior de Justicia*) beschikt over een register van gerechtelijke deskundigen (*registro de peritos judiciales*).

In artikel 241, lid 1, punt 4°, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering wordt specifiek vermeld dat bij de berekening van de kosten rekening moet worden gehouden met de "vergoedingen van deskundigen en andere betalingen die dienen te geschieden aan personen die in het proces zijn opgetreden". Bedoeld worden kosten die zijn gemaakt door personen die zelf geen partij in het proces zijn, maar uitgaven moeten doen om in het kader van het proces een dienst te verlenen.

Artikel 243 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepaalt dat in alle soorten processen en instanties de berekening van de kosten ten uitvoer wordt gelegd door de griffier van de rechtbank waar het proces of het rechtsmiddel in behandeling is geweest. De kosten van nutteloze, overbodige en niet

door de wet toegestane geschriften en handelingen, evenals items in de declaraties die niet gedetailleerd worden beschreven of die betrekking hebben op honoraria die niet verschuldigd zijn in het kader van het proces, worden niet meegerekend bij de berekening van de kosten.

De griffier verlaagt het bedrag van de vergoeding van advocaten of andere beoefenaars van beroepen waarvoor geen tarief voor kosten of honoraria geldt, wanneer de gevorderde bedragen hoger zijn dan een derde van het in het geding zijnde bedrag en de rechter niet de onvoorzichtigheid van de in de kosten verwezen partij heeft vastgesteld.

Ook de kosten van handelingen of gebeurtenissen waarin de in het gelijk gestelde partij uitdrukkelijk is verwezen worden niet opgenomen in de kosten van het hoofdgeding.

Tarieven van tolken en vertalers

Er bestaat geen officieel tarief voor beëdigde tolken en vertalers. Beëdigde tolken en vertalers stellen de vergoedingen voor hun werkzaamheden vrijelijk vast, maar zijn verplicht om het tolk- en vertaalbureau en het relevante provinciebestuur in kennis te stellen van hun tarieven. Deze kennisgeving moet elk jaar in de maand januari worden gedaan.

Links

[Spaanse belastingdienst](#)

Bestanden

[Spaans verslag over de studie naar de transparantie van de kosten](#) (640 Kb)

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Case study 1 - family law - divorce - Spain

In this case study on family law – divorce, Member States were asked to advise parties filing for divorce on litigation costs in the following situations:

Case A – National situation: a couple gets married. Later they separate and agree to a divorce.

Case B – Transnational situation: two nationals from the same Member State (Member State A) get married. The marriage is celebrated in Member State A. After the wedding, the couple moves to live and work in another Member State (Member State B) where they establish their residence. Soon afterwards the couple separates. The wife returns to Member State A while the husband remains in Member State B. The couple agree to divorce. Upon her return to Member State A, the wife immediately files for a divorce before the courts of Member State B.

Costs in Spain

Costs for court, appeals and alternative dispute resolution

Case study	Court			Appeals			Alternative dispute resolution	
	Initial costs	General costs	Other costs	Initial costs	General costs	Other costs	Is this option available for this type of case?	Costs
Case A	Initial costs.- Deposits to lawyer and legal representative, unless the party is entitled to legal aid under Law 1/1996 on legal aid. Divorce by mutual consent is one of the cases exempted from the requirement to pay a court fee. In contested divorce proceedings a fee is payable unless the measures requested only concern minors.	These are the general costs of proceedings. These are payable by the party whose claims have all been dismissed (the principle that the losing party bears the costs), unless the case raises serious matters de facto or de jure to be clarified (Article 394(1) of the Civil Procedure Law). If the request is granted or dismissed in part, each party must pay their own costs and half the joint costs. The principle that the losing party bears the costs (Article 394.2 of the Civil Procedure Law) applies in contested divorce cases.	Experts' fees and expenses incurred in obtaining copies, attestations, notarial instruments and deeds or extracts from public registers.	The same as at first instance.	The same rule applies as at first instance.	The same rule applies as at first instance.	In Spain there is provision for mediation in family law cases, but the Autonomous Communities have jurisdiction in this matter.	In principle, the Autonomous Communities have made provision for mediation free of charge.
	Initial costs.- Deposits to lawyer and legal representative,	These are the general costs of proceedings In contested divorce	Offers of evidence, drafting of the agreement governing the	Applicants must make a prior deposit, unless they	The same rule applies as at first instance.	The same rule applies as at first instance.	In Spain there is provision for mediation in family law cases,	Those paid to the professionals used in the process

Case B	unless the party is entitled to legal aid under Law 1/1996 on legal aid). Divorce by mutual consent is one of the cases exempted from the requirement to pay a court fee. In contested divorce proceedings a fee is payable unless the measures requested only concern minors.	proceedings, these are payable by the party whose claims have all been dismissed (Article 394(1) of the Civil Procedure Law).	termination of the marriage.	are entitled to legal aid.			but the Autonomous Communities have jurisdiction in this matter.	[Translator's note: missing text at end]
---------------	--	---	------------------------------	----------------------------	--	--	--	--

Costs of lawyers, administrators and experts

Case study	Lawyers		Administrators.			Experts	
	Is representation compulsory?	Costs	Is representation compulsory?	Pre-judgement costs	Post-judgement costs	Is use compulsory?	Costs
Case A	They must be assisted by a lawyer and represented by a legal representative (Article 750 of the Civil Procedure Law)	An advance must be paid on fees for a lawyer and legal representative. In contested divorce proceedings post-judgment costs in respect of the losing party.	Does not represent the parties	None	None	Owing to the nature of this procedure, they are not generally used.	None
Case B	They must be assisted by a lawyer and represented by a legal representative (Article 75 of the Civil Procedure Law)	An advance must be paid on fees for a lawyer and legal representative. In contested divorce proceedings post-judgment costs in respect of the losing party.	Does not represent the parties	None	None	Owing to the nature of this procedure, they are not generally used.	None

Costs of witnesses, deposit or guarantee and other costs.

Case study	Witness compensation		Deposit		Other costs	
	Are witnesses compensated?	Costs	Does this exist? When and how is it used?	Costs	Description	Costs
Case A	Witnesses are entitled to claim for loss or harm incurred in attending hearings from the party that has called them (Article 375(1) of the Civil Procedure Law)	Part of these is included in the costs paid	No prior deposit is required	None	Extracts from civil status records, marriage certificates or certificates proving the existence of children, where relevant for their claim to entitlement (Article 777(2) of the Civil Procedure Law)	As applicable
Case B	Witnesses are entitled to claim compensation from the party that has called them for any losses incurred as a result of attending hearings (Article 375 (1) of the Civil Procedure Law)	Part of these is included in the costs	No prior deposit is required	None	Extracts from civil status records, marriage certificates or certificates proving the existence of children, where relevant for their claim to entitlement (Article 777(2) of the Civil Procedure Law)	As applicable

Costs of legal aid and other reimbursements

Case study	Legal aid			Reimbursements
	When and under what conditions is it applicable?	When is the support total?	Conditions:	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?
Case A	To those who can provide evidence of insufficient financial resources for litigation (including fees of legal representative)		Parties will be deemed to have insufficient resources when they can provide evidence that all the components of their annual resources and revenue, calculated by family unit, do not exceed twice the Public Income Indicator with Multiple Effects (IPREM) applicable at the time of application.	This depends on the agreement, if any, reached with their lawyer.
Case B	To those who can provide evidence of insufficient financial resources for litigation (including fees of legal representative)		Parties will be deemed to have insufficient resources when they can provide evidence that all the components of their annual resources and revenue, calculated by family unit, do not exceed twice the Public Income Indicator with Multiple Effects (IPREM) applicable at the time of application.	This depends on the agreement, if any, reached with their lawyer.

Costs of interpretation and translation

Case study	Translation		Interpretation	
	When and under what conditions is it applicable?	What are the approximate costs?	When and under what conditions is it necessary?	What are the approximate costs?
Case A				
Case B	All the foreign public or private documents necessary under the legal conditions established (translated by officially recognised sworn translator)	Translators set their own rates.	Interpreters for the proceedings, as necessary.	Interpreters set their own rates.

Last update: 08/11/2019

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 2 - family law - custody of the children - Spain

In this case study on family law — custody of children — Member States were asked to advise the plaintiff on litigation costs in the following situations:

Case A – National situation: Two people have lived together for a number of years without being married. They have a three-year-old child when they separate. A court decision gives custody of the child to the mother and visiting rights to the father. The mother sues to limit the father's visiting rights.

Case B – Transnational case, where you are a lawyer in Member State A: Two people have lived together without being married in a Member State (Member State B) for a number of years. They have a child together, but they separate immediately after the birth of the child. A decision by a court in Member State B gives custody of the child to the mother and visiting rights to the father. The mother and child move to live in another Member State (Member State A), which they are authorised to do by the court decision, and the father remains in Member State B. Some years later, the mother sues in Member State A to modify the father's visiting rights.

Costs in Spain

Costs for court, appeals and alternative dispute resolution

Case study	Court		Appeals	Alternative dispute resolution
	Initial costs	General costs	Initial costs	Is this option open for this type of case?
Case A	Initial costs: Advances paid to the lawyer (<i>abogado</i>) and the legal representative (<i>procurador</i>), unless the party is entitled to legal aid under Law 1/1996 on legal aid. If the proceeding only concerns guardianship and custody of the minor, no fee is payable (Article 4 (1) of Law 10/2012).	These are the general costs of the proceedings, payable by a party which has had all its claims dismissed (Article 394(1) of the Code of Civil Procedure) after assessment of the costs.	The party lodging an appeal must make a prior deposit, unless entitled to legal aid (15th additional provision of the Organic Law on the Judiciary - LOPJ). If the proceeding only concerns guardianship and custody of the minor, no fee is payable (Article 4(1) of Law 10/2012).	The parties may agree on other visiting arrangements. This should be done through an agreement which must be notified by the Public Prosecutor and approved by a judicial authority. The parties may, by mutual agreement, ask for the proceedings to be stayed and avail themselves of mediation in accordance with Law 5/2012 of 6 July 2012. Information on the mediation services is available on the justice administration portal. In-court mediation is provided by courts free of charge.
		Idem	Idem	Idem

Case B	The same as for the previous case.			
---------------	------------------------------------	--	--	--

Costs of lawyers, bailiffs and experts

Case study	Lawyers		Bailiffs			Experts
	Is representation compulsory?	Costs	Is representation compulsory?	Pre-judgment costs	Post-judgment costs	Is use compulsory?
Case A	The parties must be assisted by a lawyer and represented by a legal representative (Article 750 of the Code of Civil Procedure). In cases of mutual agreement, the parties may use a single lawyer and legal representative.	An advance must be paid on fees for a lawyer and legal representative. In contentious proceedings, the losing party may ultimately have to pay the costs.	No representation of the parties.	None	None	The use of certain specialists (psychologists) may be necessary. The party proposing the specialist pays, unless the court's psycho-social experts are used.
Case B	The same as for the previous case.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem

Costs of witness compensation, pledges or security and other relevant fees

Case study	Witness compensation		Pledge or security		Other costs
	Are witnesses compensated?	Costs	Does this exist? When and how is it used?	Costs	Description
Case A	Witnesses are entitled to claim for losses incurred in attending hearings from the party that has called them (Article 375(1) of the Code of Civil Procedure).	Part of the cost is included in the payment of costs.	No prior pledge or security is required.	None	Certificates from civil status records, such as birth of children (currently free of charge) or other documents relevant to their claim to entitlement.
Case B	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem

Costs of legal aid and other reimbursements

Case study	Legal aid		Reimbursements	
	When and under what conditions is it applicable?	Conditions:	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	Are there occasions when legal aid expenses are reimbursed to the organisation providing the legal aid?
Case A	It applies to persons who can prove that they have insufficient finances to institute legal proceedings (for example for a lawyer and legal representative)	Lack of financial means is said to exist where the individual can demonstrate that his or her resources and income, calculated annually, from all sources and per family unit, do not exceed double the Public Index of Income (IPREM) in effect at the time of the application.	This will depend on the agreement concluded with the lawyer, if any. If no such agreement has been reached, the costs are payable by a party which has had all its claims dismissed (Article 394 (1) of the Code of Civil Procedure), subject to certain exceptions. The reimbursable costs are the lawyer's fees, provided they do not exceed one third of the amount of the claim, the fees of the legal representative, and any other fees, which can be reimbursed after assessment of the costs.	
Case B	The same as for the previous case.	Idem	Idem	Idem

Costs of interpretation and translation

Case study	Translation		Interpretation	
	When and under what conditions is it necessary?	What are the approximate costs?	When and under what conditions is it necessary?	What are the approximate costs?
Case B	All foreign public or private documents that may be required under conditions laid down by law (translation by an officially recognised sworn translator).	Interpreters' fees are variable.	Interpreters for the proceedings where this proves necessary. Interpreters are necessary when a person who does not speak the language has to be questioned, to make a statement or to be notified of a court decision. No fee is payable if the interpreter is requested by the court itself. Any person who speaks the language in question and who has sworn or promised to translate accurately may be appointed as interpreter. In other cases, interpreters' fees are variable.	

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 3 - family law - alimony - Spain

In this case study on family law – maintenance allowances – Member States were asked to advise the plaintiff on the legal costs in the following situations:
Case A – National situation: Two people have lived together unmarried for a number of years. They have a three-year-old child when they separate. A court gives custody of the child to the mother. The only outstanding dispute relates to the amount of the child maintenance owed to the mother by the father for the support and education of the child. The mother sues the father.

Case B – Transnational situation, where you are a lawyer in Member State A: Two people have lived together unmarried in Member State B. They have a three-year-old child. They separate. A court in Member State B gives custody of the child to the mother. With the agreement of the father, the mother and child move to Member State A, where they establish their residence.

A dispute remains outstanding. This relates to the amount of the child maintenance owed to the mother by the father for the support and education of the child. The mother sues the father in Member State A.

Costs in Spain

Costs for court, appeals and alternative dispute resolution

Case study	Court			Appeals			Alternative dispute resolution	
	Initial costs	General costs	Other costs	Initial costs	General costs	Other costs	Is this option open for this type of case?	Costs
Case A	Initial costs: Advances paid to the party's lawyer (<i>abogado</i>) and legal representative (<i>procurador</i>), unless the party is entitled to legal aid under Law 1/1996 on legal aid.	These are the general costs of the proceedings. In a contested divorce the general costs are payable by a party which has had all its claims dismissed (Art. 394(1) of the Code of Civil Procedure). In family law, the usual practice is not to award costs for the proceedings but to split the costs, with each party paying only his or her own costs. However, in some cases a party whose claims have been dismissed may be required to pay the costs. If only some of the claims submitted are successful, each party must pay only his/her own costs. If the case concerns only the payment of maintenance for a child, no costs are charged (Art. 4(1) Law 10/2012).	Offers of evidence, drafting of separation settlement. If expert evidence is requested, the expert must be paid. In cases of mutual agreement, payment for the drafting of the settlement is normally included in the total fees paid to the lawyer.	The party lodging an appeal must make a prior deposit, unless entitled to legal aid.	The same criterion applies as at first instance.	The same criterion applies as at first instance.	The parties may agree on a separation settlement in which they voluntarily establish the amount of maintenance. The settlement must be notified by the Public Prosecutor and approved by the court.	The costs paid to the professional staff taking part in the negotiating process.
Case B	The same as in the previous case	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem

Costs for lawyers, bailiffs and experts

Case study	Lawyers			Bailiffs			Experts	

	Is representation compulsory?	Costs	Is representation compulsory?	Pre-trial costs	Post-trial costs	Is use compulsory?	Costs
Case A	The parties must be assisted by a lawyer (<i>abogado</i>) and represented by a legal representative (<i>procurador</i>) (Art. 750 Code of Civil Procedure). In the event of mutual agreement, the parties may make use of the services of a single lawyer and a single representative to submit the agreement between them.	An advance has to be paid on fees for a lawyer and legal representative. In contentious proceedings the losing party may ultimately have to pay the costs.	No representation of the parties. Not applicable in these proceedings.	None	None	Because of the nature of these proceedings there is not usually any role for experts.	None. If an expert opinion is requested, the expert must be paid, unless he/she comes from the psycho-social centre attached to the court.
Case B	The parties must be assisted by a lawyer and represented by a legal representative (Art. 750 Code of Civil Procedure). In the event of mutual agreement, the parties may make use of the services of a single lawyer and a single representative to submit the agreement between them.	An advance has to be paid on fees for a lawyer and legal representative. In contentious proceedings the losing party may ultimately have to pay the costs.	No representation of the parties. Not applicable in these proceedings.	None	None	Because of the nature of these proceedings there is not usually any role for experts.	None. If an expert opinion is requested, the expert must be paid, unless he/she comes from the psycho-social centre attached to the court.

Costs for witness compensation, pledges or security and other relevant fees

Case study	Witness compensation		Pledges or security		Other costs	
	Are witnesses compensated?	Costs	Does this exist and when and how is it used?	Costs	Description	Costs
Case A	Witnesses are entitled to obtain compensation from the party calling them for losses caused by their appearance in court (Art. 375(1) Code of Civil Procedure).	Part of the cost is included in the payment of costs.	No prior pledge or security has to be lodged.	None	Certificates from the Registry of Births, Marriages and Deaths, marriage certificates or birth certificates of children, documents on which they base their entitlement (Art. 777(2) Code of Civil Procedure).	As appropriate
Case B	Witnesses are entitled to obtain compensation from the party calling them for losses caused by their appearance in court (Art. 375(1) Code of Civil Procedure).	Part of the cost is included in the payment of costs.	No prior pledge or security has to be lodged.	None	Certificates from the Registry of Births, Marriages and Deaths, marriage certificates or birth certificates of children, documents on which they base their entitlement (Art. 777(2) Code of Civil Procedure).	As appropriate

Costs for legal aid and other reimbursements

Case study	Legal Aid			Reimbursement
	When and under which conditions does it apply?	When is full aid given?	Conditions?	Can the winning party obtain reimbursement of the litigation costs?
Case A	It applies to persons who can prove that they have insufficient finances to institute legal proceedings (for example for a lawyer and legal representative).		Lack of financial means is said to exist where the individual can demonstrate that his or her resources and income, calculated annually, from all sources and per family unit, do not exceed double the Public Index of Income (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i> – IPREM) in effect at the time of the application. The Public Index of Income (IPREM) is an index used in Spain as a reference for granting allowances,	The winning party can obtain reimbursement of the litigation costs if the other party is ordered to pay costs..

			scholarships, grants and the unemployment allowance, among others. It can be calculated here: http://www.iprem.com.es	
Case B	It applies to persons who can prove that they have insufficient finances to institute legal proceedings (for example for a lawyer and legal representative).		Lack of financial means is said to exist where the individual can demonstrate that his or her resources and income, calculated annually from all sources and per family unit, do not exceed double the Public Index of Income (IPREM) in effect at the time of the application. The Public Index of Income (IPREM) is an index used in Spain as a reference for granting allowances, scholarships, grants and the unemployment allowance, among others. It can be calculated here: http://www.iprem.com.es	The winning party can obtain reimbursement of the litigation costs if the other party is ordered to pay costs.

Translation and interpretation costs

Case study	Translation		Interpretation	
	When and under which conditions is it necessary?	Approximate cost	When and under which conditions is it necessary?	Approximate cost
Case A				
Case B	All foreign public or private documents that may be required under conditions laid down by law (translation by an officially recognised sworn translator)	Translators set their own rates.	Interpreters for the proceedings where this proves necessary.	Interpreters set their own rates. If the interpreter is requested by the court itself, no payment is made.

Last update: 08/11/2019

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 4 - commercial law - contract - Spain

In this case study on commercial law – contracts — Member States were asked to advise the seller on litigation costs in the following situations:

Case A – National situation: A company delivers goods worth €20 000. The buyer does not pay the seller because it considers that the goods do not conform to what was agreed.

The seller decides to sue to obtain the full payment of the price.

Case B – Transnational situation: A company whose head office is located in Member State B delivers goods worth €20 000 to a buyer in Member State A. The contract is subject to Member State B's law and written in Member State B's language. The buyer located in Member State A has not paid the seller because it considers that the goods do not conform to what was agreed. The seller decides to sue in Member State A to obtain full payment of the price, as provided under the contract with the buyer.

Costs in Spain

Costs for court, appeals and alternative dispute resolution

Case study	Court			Appeals			Alternative dispute resolution	
	Initial costs	General costs	Other costs	Initial costs	General costs	Other costs	Is this option open for this type of case?	Costs
	In principle, in the order for payment procedure laid down in Articles 812 <i>et seq.</i> of the Code of Civil Procedure (LEC) a lawyer would not be needed to file the first statement of claim, whatever the amount of the claim. In proceedings for a full judgment, a lawyer and a legal representative are required for claims exceeding €2 000. If the debtor contests the claim in an order for payment procedure,	These are the general costs of proceedings. They are payable by a party which has had all its claims dismissed (Article 394(1) of the Code of Civil Procedure).	Offers of evidence. Witness compensation. Expert opinions.	If the debtor does not contest the claim, there are practically no costs involved in the proceeding. If the debtor contests the claim the general rules apply, i.e. the party lodging an appeal must pay a fee and make a prior deposit, unless entitled to legal aid.	The same rule applies as at first instance.	The same rule applies as at first instance.	The parties may reach agreement on the amount owed without the intervention of a third party, in which case the agreement must be approved by the court, and they may reach a settlement through mediation services even if the proceeding has begun. Law 5/2012 of 6 July 2012 on mediation in civil and commercial matters	If an agreement is reached, 60% of the court fee is reimbursed. Mediation provided by the court is usually free of charge. Where mediation is not provided by the court, the parties are free to avail themselves of a mediator and to pay whatever

Case A	a lawyer and legal representative are required if the amount of the claim exceeds that laid down in the Code of Civil Procedure (currently €2 000). A fee is also payable which varies according to the type of procedure and the amount of the claim, provided the claim exceeds €2 000, unless the applicant is entitled to legal aid under Law 1 /1996 on legal aid.						incorporates into Spanish law Directive 2008/52 /EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008. This Law lays down a minimum framework for mediation without prejudice to the provisions approved by the Autonomous Communities. Under this Law, during the preliminary hearing the parties may be informed of the possibility of using mediation services to try and resolve the dispute. Depending on the nature of the case, the court may ask the parties to try and reach an agreement to end the proceeding. The parties may also ask for the proceeding to be stayed under Article 19(4) so that they can avail themselves of mediation or arbitration.	fees are agreed upon. Under Law 5 /2012, whether or not the mediation leads to an agreement, the mediation costs are shared equally between the parties unless otherwise agreed.
Case B	The same as for the previous case	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem

Costs for lawyers, bailiffs and experts

Case study	Lawyers		Balliffs			Experts	
	Is representation compulsory?	Costs	Is representation compulsory?	Pre-judgment costs	Post-judgment costs	Is use compulsory?	Costs
Case A	The order for payment procedure is not used unless the debtor contests the claim. For claims exceeding €2 000, representation is compulsory in proceedings for a full judgment, or in the order for payment procedure if the debtor contests the claim. In these cases the parties must be assisted by a lawyer and represented by	They vary according to the amount and procedures involved.	There is no representation.			No, but the use of experts is recommended in certain cases and is paid for by the party requesting it.	They vary according to the subject of the opinion to

	a legal representative (Article 31 of the Code of Civil Procedure).						
Case B	The same as for the previous case		Idem			Idem	Idem

Costs for witness compensation, deposit or guarantee and other relevant costs.

Case study	Witness compensation		Pledges or security	
	Are witnesses compensated?	Costs	Does this exist? When and how is it used?	Costs
Case A	Witnesses are entitled to claim for losses incurred in attending hearings from the party that has called them (Article 375(1) of the Code of Civil Procedure).	Costs are set by the Court Clerk and according to the witness's claim (travel expenses and subsistence, etc.), which must be duly documented.	No prior pledge or security has to be lodged. Security is required only for appeals against certain decisions.	They vary according to the decision appealed. Maybe between €25 and €50.
Case B	The same as for the previous case		Idem	

Costs for legal aid and other reimbursement

Case study	Legal aid			Reimbursements			
	When and under what conditions is it applicable?	When is the support total?	Conditions:	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	When and under what conditions is it applicable?	When is the support total?	Conditions:
Case A	It applies to persons who can prove that they have insufficient finances to institute legal proceedings (including fees of lawyer, legal representative and expert).	The Legal Aid Commission determines the services for which legal aid can be granted. Aid may be requested for just one of the services provided for in the Law (e.g. to cover the court fee).	Lack of financial means is said to exist where the individual can demonstrate that his or her resources and income, calculated annually, from all sources and per family unit, do not exceed double the Public Index of Income (IPREM) in effect at the time of the application.	Generally all or most of the lawyer's fees, provided they do not exceed one third of the amount of the claim, legal representative's fees and advances on these fees, and experts' fees, as the case may be, can be reimbursed after assessment of the costs.	When there is an order to pay costs to the applicant (Article 394 of the Code of Civil Procedure), following assessment of the costs by the Court Clerk.		Order to pay costs to the other party.
Case B	The same as for the previous case.	Idem		Idem		Idem	Idem

Costs of interpretation and translation

Case study	Translation		Interpretation	
	When and under what conditions is it necessary?	What are the approximate costs?	When and under what conditions is it necessary?	What are the approximate costs?
Case A	Documents submitted in a language other than Spanish (or, where applicable, the language of the Autonomous Community where the case is being heard) must be accompanied by a translation. The document can be translated privately. If one of the parties challenges that translation on the grounds that it is not accurate, giving reasons for this claim, the Court Clerk will order an official translation to be made of the disputed part of the document at the expense of the party which submitted it. If the official translation is substantially identical to the private translation, the costs must be paid by the party who challenged the translation.	They vary according to the subjectmatter to be translated.	When a person who does not speak Spanish or, as the case may be, the other official language of the Autonomous Community in which the proceeding is held, has to be questioned, to make a statement or to be notified of a court decision, any person who speaks the language in question and	The costs depend on whether a professional interpreter is used.

			who has sworn or promised to translate accurately may be appointed as interpreter.	
Case B	Idem	Idem	Idem	Idem

Last update: 08/11/2019

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 5 - commercial law - responsibility - Spain

In this case study on commercial law – liability – Member States were asked to advise the customer on litigation costs in the following situations:

Case A – National situation: A manufacturer of heating equipment delivers a boiler to a plumber. The plumber sells the boiler to a customer and installs it in the customer's house. The house catches fire shortly afterwards. Each one of the parties involved (manufacturer of heating equipment, plumber, final customer) is insured. The origin of the fire is contested. Nobody wants to compensate the customer.

The customer decides to bring proceedings to obtain full compensation from the heating manufacturer, the plumber and the insurance companies.

Case B – Transnational situation: A manufacturer of heating equipment in Member State B delivers a boiler to a plumber in Member State C. The plumber sells the boiler to a customer and installs it in the customer's house in Member State A. The house catches fire shortly afterwards. Each one of the parties involved (manufacturer of heating equipment, plumber, final customer) is insured by an insurance company in that party's own Member State. The origin of the fire is contested. Nobody wants to compensate the customer.

The customer decides to bring proceedings in Member State A to obtain full compensation from the heating manufacturer, the plumber and the insurance company in Member State A.

Costs in Spain

Costs for courts, appeals and alternative dispute resolution

Case study	Court			Appeals			Alternative dispute resolution
	Initial costs	General costs	Other costs	Initial costs	General costs	Other costs	Is this option open for this type of case?
Case A	Initial costs: Advances paid to the party's lawyer (<i>abogado</i>) or legal representative (<i>procurador</i>), and in general payment of fees depending on the type of proceeding and the amount claimed, provided that it exceeds €2 000, unless the party is entitled to legal aid under Law 1/1996 on legal aid.	These are the general costs of the proceedings. They are payable by a party which has had all its claims dismissed (Art. 394 (1) of the Code of Civil Procedure).	Offers of evidence: - Compensation for witnesses - Expert opinions	The party lodging an appeal must make a prior deposit, unless entitled to legal aid.	The same rule applies as at first instance.	The same rule applies as at first instance.	The parties may reach agreement on the amount owed without the intervention of a third party, in which case the agreement must be approved by the court, and they may reach a settlement by means of mediation even if the proceeding has begun.
Case B	The same as for the previous case	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem

Costs for lawyers, bailiffs and experts

Case study	Lawyers		Bailiffs	Experts
	Is representation compulsory?	Costs	Is representation compulsory?	Is use compulsory?
Case A	When the amount claimed exceeds €2 000, the parties must be assisted by a lawyer and represented by a legal representative (Art. 31 of the Code of Civil Procedure).	Vary depending on the amount of the claim and the type of proceedings.	No representation of the parties.	The use of experts is advisable (valuation of loss); an expert opinion is paid for by the party requesting it.
Case B	The same as in the previous case	Idem	Idem	Idem

Costs for witness compensation, pledge or security and other relevant fees

Case study	Compensation for witnesses	Pledge or security
	Are witnesses compensated?	Does this exist and when and how is it used?
Case A	Witnesses are entitled to obtain compensation from the party calling them for losses caused by their appearance in court (Art. 375(1) Code of Civil Procedure).	No prior pledge or security has to be lodged.

Case B	The same as in the previous case		Idem	
---------------	----------------------------------	--	------	--

Costs for legal aid and other reimbursements

Case study	Legal Aid			Reimbursement
	When and under which conditions does it apply?	When is full aid given?	Conditions	Can the winning party obtain reimbursement of the litigation costs?
Case A	It applies to persons who can prove that they have insufficient finances to institute legal proceedings (for example for a lawyer and legal representative).		Lack of financial means is said to exist where the individual can demonstrate that his or her resources and income, calculated annually from all sources and per family unit, do not exceed double the Public Index of Income (IPREM) in effect at the time of the application.	This will depend on the agreement concluded with the lawyer, if any. Generally speaking, a considerable part or indeed all of the lawyer's fee will be refunded, provided that this does not exceed one third of the amount of the claim. Fees and advance payments to the party's legal representative and expert's fees (where applicable) can be reimbursed after assessment of the costs.
Case B	The same as for the previous case		Idem	Idem

Translation and interpretation costs

Case study	Translation		Interpretation	
	When and under which conditions is it necessary?	Approximate costs?	When and under which conditions is it necessary?	Approximate costs
Case A	Documents submitted in a language other than Spanish (or, where applicable, the language of the Autonomous Community where the case is being heard) must be accompanied by a translation. The document can be translated privately; if one of the parties challenges that translation on the grounds that it is not accurate, giving reasons for this claim, the Court Clerk will order an official translation to be made of the disputed part of the document at the expense of the party which submitted it. If the official translation is substantially identical to the private translation, the costs must be paid by the party who challenged the translation.	Variable	When a person must take part in proceedings to be questioned, to make a statement or to be notified personally of a decision, and he/she does not know Spanish or, where appropriate, the other official language of the Autonomous Community where the case is being heard, any person who speaks the language in question and who has sworn or promised to translate accurately may be appointed as interpreter.	
Case B	Idem		Idem	Difficult to determine in advance.

Last update: 08/11/2019

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.